

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-261-6-79>

**«FLIPPED LEARNING» AT THE «FLIPPED» STAGE OF SOCIETY
DEVELOPMENT: TO OPPOSE OR HARMONIZE
(EXPERIENCE OF TEACHING FOREIGN LANGUAGE
IN HIGHER EDUCATION INSTITUTION)**

**«ПЕРЕВЕРНУТЕ НАВЧАННЯ» НА «ПЕРЕВЕРНУТОМУ»
ЕТАПІ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА: ПРОТИСТОЯТИ
ЧИ ГАРМОНІЗУВАТИ (ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ
МОВИ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ)**

Kokhan R. A.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department
of Foreign Languages
for Natural Sciences,
Ivan Franko National University of Lviv
Lviv, Ukraine*

Кохан Р. А.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов для
природничих факультетів,
Львівський національний
університет імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

Стрімкий цивілізаційний поступ, ускладнений надзвичайними суспільними явищами сьогодення, занурює особистість у різноманіття перспектив та можливостей, і водночас кидає у вир труднощів, зумовлених викликами глобалізації та полікультуралізму. Навчити аналізувати нове, відсіюючи недоречне й абсорбуючи корисне – завдання вчителів, а далі й викладачів полягає, насамперед, у формуванні готової до конфронтації із сьогоденням особистості. Лакмусом суспільної, культурної, фахової значимості людини є її іншомовна, зокрема, комунікативна компетентність. Кожна галузь професійної діяльності потребує фахову особистість, адаптивну, готову пізнавати, сприймати і долати – обставини, труднощі (особисті й професійні). Йдеться про своєрідну мозаїку особистісних досягнень конкурентоздатного натепер випускника, складовими якої є активна професійно зорієнтована діяльність, а також міждисциплінарні маркери наявних у нього *hard* та *soft skills*, що уможливають його інтегрування у професійний світ.

Підготовка фахівця, зазвичай зосереджена у стінах та на студентських лавах закладів вищої освіти, сьогодні переживає численні трансформації: новий погляд на зміст вищої освіти, цілковита переорієнтованість на працедавця (часом ціною теоретичної

універсальності академічної освіти) і, відтак, інший підхід до укладання освітніх програм та навчальних планів, а також, зрештою, якісно інший вимір практичної реалізації змісту освіти – дистанційне та/або змішане навчання.

Навчання «з дивану» чи в «хоум-офісі» – це не лише про незліченну множину ідей та можливостей, але й про суцільний експеримент у сфері методики викладання, зокрема, іноземної мови. І. Адамова та Т. Головачук, проаналізувавши погляди науковців, ввели у дослідницький дискурс дефініцію дистанційного навчання – «нова, специфічна форма навчання, дещо відмінна від звичних форм очного або заочного навчання. Вона передбачає інші засоби, методи, організаційні форми навчання, іншу форму взаємодії викладача і студента, студентів між собою» [1]. Отже, змішане навчання постає ситуативним поєднанням та синтезом методів та організаційної специфіки очної та дистанційної форм.

Слід враховувати також і незалежний від форми проведення навчальних занять компонент реалізації змісту освіти, а саме – концепцію особистісно зорієнтованого навчання, впровадження у навчальний процес якої передбачає своєрідну організацію кожного заняття, дотримання принципу лінійності навчального процесу, інтерактивності, збагачення цифрових та мультимедійних умінь, але, насамперед, набуття іншомовної компетенції.

Позичена зі шкільної практики та адаптована під реалії та специфіку освітнього процесу в закладі вищої освіти модель «перевернутого класу» («Flipped Classroom») видається раціональним механізмом досягнення навчальних цілей, зокрема, динамічне опрацювання фактичного матеріалу в межах навчальної дисципліни із зосередженням на комунікативній складовій, підвищення рівня мотивації та особистої заангажованості студента під час заняття тощо.

Модель «перевернутого класу» та форми її реалізації передбачають нові підходи до виконання учнями домашніх завдань. Екстраполюючи цей підхід у контекст університетської підготовки, а саме на процес вивчення іноземної мови, більш раціональним видається вести мову про своєрідний інструмент організації навчального заняття. Отож, згадана модель може бути реалізована у різноманітних видах – залежно від навчальної групи, вже наявного рівня іншомовної підготовки, ступеня мотивації та комунікативних вмінь студентів:

– типовий перевернутий клас (The Standard Inverted Classroom): на початку заняття студенти переглядають коротке відео чи фрагмент, трейлер, кліп тощо, які слугуватимуть вступом до нової (під)теми. Після цього викладач пропонує студентам скласти асоціограму («хмаринку

ідей») – за допомогою спільного одночасного доступу до інтерактивної дошки Miro, Whiteboard у Zoom чи спільних постерів у Cavnа;

□ орієнтований на дискусію перевернутий клас (The Discussion-Oriented Flipped Classroom): після перегляду запропонованого студентам відео викладач створює Break Out Rooms у Zoom чи MS Teams та розподіляє всіх учасників навчального заняття. Впродовж визначеного часу студенти обговорюють проблемне питання іноземною мовою для виконання певного завдання: наприклад, обговорити шляхи порятунку дощових лісів (тема «Retten wir Regenwälder!»). Викладач може приєднуватися у кожен з «румів» та при потребі скеровувати мікро-дискусії. Опісля студенти приєднуються до головної сесії та представляють результати групових обговорень;

– сфокусований на демонстрації перевернутий клас (The Demonstration-Focused Flipped Classroom): «перевертання» навчального заняття задля демонстрації видається доцільним особливо на початковому рівні вивчення мови, коли, не вдаючись до лексично-граматичного розбору фраз та конструкцій, опанування матеріалу відбувається, насамперед, за рахунок фонетичного сприймання та наслідування. Викладач пропонує студентам різноманітні тематичні відео на відповідному рівні (наприклад, поселення в готель, залагодження проблем та з'ясування непорозумінь, скасування / підтвердження бронювання, замовлення таксі тощо в межах теми «Im Hotel»), після перегляду яких студентам слід виконати мовленнєве завдання – скласти діалог, розіграти сцену і т.д. Залежно від емоційного середовища у конкретній групі, студентам може бути запропоновано самостійно вибрати, виконання якого із завдань їм було б цікавішим;

– груповий перевернутий клас (The Group-Based Flipped Classroom): навчання «один від одного» сприяє розвитку когнітивних та комунікативних навиків студентів. Готуючись до заняття, студенти в групах опрацьовують різноманітні аспекти певного проблемного питання, а під час заняття інформують членів іншої групи про здобуту інформацію; «обмін» навчальною інформацією може бути організований у формі змагання: команда, котра поставить іншій більше запитань чи, навпаки, відповість на більшу кількість запитань, перемагає. Доречним видається цей метод після попереднього виявлення ймовірного рівня зацікавленості групи щодо конкретної теми (наприклад, стереотипно цікава молоді проблема «Beziehungen» може виявитися неактуальною для певної групи студентів);

– «перевернутий» вчитель / викладач (Flipping The Teacher): обмін ролями – студенти готують наперед заняття (підбирають матеріал, розробляють завдання, обдумують проведення заняття, дотримуючись заздалегідь обумовлених правил) – сприяє не лише активізації цифрових

та мультимедійних навиків, розвитку вмінь селективно опрацьовувати новий матеріал та представляти його найбільш доречним способом, але й дозволяє налагодити сприятливе для подальшої навчальної співпраці емоційне, комунікативне та рецептивне середовище.

Отож, важливою передумовою для застосування моделі «перевернутого» навчання вважаємо наявний досвід навчальної співпраці у віртуальних середовищах і платформах віддаленого навчання та командної роботи.

Запропонованою 2007 року моделлю освітній дискурс завдячує американським учителям Джонатану Бергману та Аарону Семсу [3], яких пошук найбільш оптимальних механізмів навчання для учнів, які не мають можливості фізично відвідувати заняття, привів до розробки цієї моделі. Тут увага, як бачимо, зосереджена на інтерактивному опрацюванні домашнього завдання, однак віддалене навчання, видається, потребує щораз нових підходів до організації, власне, навчального заняття: зацікавити студента до сприймання нового матеріалу, мотивувати до подальшого поглиблення запропонованого змісту – підвалити ефективного робочого процесу, як видається, закладаються, насамперед, під час заняття. Перегляд навчального відео та виконання завдань чи опрацювання тематичного словника, безумовно, є цінним механізмом організації інтерактивного навчального простору, однак перегляд відео під час заняття та комплекс методичних прийомів, застосування яких є можливим лише за безпосередньої чи онлайн-«співприсутності». Миттєві рефлексії студентів при аудіо-візуальній активізації рецептивних навиків, «амплітуда» між первинним та подальшим розумінням сприяють осмисленню та критичній рефлексії викладачем навчальних результатів та пізнавальних можливостей цільової аудиторії.

Доцільність використання моделі «перевернутого» навчання вбачаємо у можливості втілення особливо актуального сьогодні підходу викладача-тьютора / наставника / порадирика / консультанта. Web 4.0. пропонує сьгоднішньому студенту незліченну множину джерел інформації, відповідей на запитання, вирішення проблем – викладач невпинно втрачає «монополію на знання». Натомість, виникає потреба у фахівцеві, котрий навчить давати раду надлишку інформації, селекціонувати її, опрацьовувати та використовувати в найбільш доречний спосіб. Особистісно зорієнтоване навчання – це не лише про студента як, з одного боку, замовника навчальної послуги, а з другого – як потенційного кандидата на ринку праці; це, радше, про своєрідний цикл «студент-викладач-студент», що не вичерпується і не завершується, а його кінцевим результатом є мобільна конкурентноздатна фахова особистість як студента, так і викладача.

Література:

1. Адамова І., Головачук Т. Дистанційне навчання: сучасний погляд на переваги та проблеми. *Витоки педагогічної майстерності*. 2012. Вип. 10. С. 3-6.
2. Актуальні проблеми іншомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти: зб. матеріалів III Всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції, 26 березня 2020 року, Луцьк / Луцький національний технічний університет. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2020. 288 с.
3. Bergmann, J., Sams, A. Flip your classroom: Reach every student in every class every day. International society for technology in education, 2012. 122 p.
4. Hwang, GJ., Lai, CL., Wang, SY. Seamless flipped learning: a mobile technology-enhanced flipped classroom with effective learning strategies. *J. Comput. Educ.*, 2015. Vol. 2. P. 449-473. DOI: <https://doi.org/10.1007/s40692-015-0043-0>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-261-6-80>

FEATURES OF THE METHODS OF INDEPENDENT WORK IN THE PROCESS OF LEARNING THE UKRAINIAN LANGUAGE AS A FOREIGN LANGUAGE

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДІВ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Краснощок В. В.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри мовних та
гуманітарних дисциплін № 1,
Донецький національний
медичний університет
м. Кропивницький, Україна*

Krasnoshchok V. V.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department
of Social and Humanitarian
Disciplines No. 1,
Donetsk National Medical University
Kropyvnytskyi, Ukraine*

Процес модернізації вищої професійної освіти, передбачає ряд змін у методах підготовки майбутніх спеціалістів. Особливо це стосується вивчення української мови іноземними студентами у вищих навчальних закладах медичного спрямування. Іде робота над створенням оновленої моделі їх підготовки.